

KAPİTALİZM VE BOŞ ZAMAN

Ömer AYTAÇ*

Fırat Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Elazığ

ÖZET

Kapitalizm bir üretim sistemi olarak çalışma kadar boş zamanı da organize etti. Çalışmayı katı bir kodlanmışlık içine hapsettiği gibi boş zamanı da terminolojik anlamından sıyrarak, kârlı bir alan olarak düzenleme çabası içinde oldu. Bu bağlamda, boş zamanlar, birey inisiyatifinden uzaklaşarak, kurumsal aygıtlar ve araçsal hegemoninin etkisine girdi. Boş zaman, artık bireysel dinginlik, düşünsel derinlik ve özgür tercihlerin zamanı değil, kapitalizmin kârı artırmak için ürettiği metaların, kurgusal yaşam deneyimlerinin, alışveriş etkinliklerinin, paket eğlencelerin, medya gösterimlerinin ve kaçışçı eğilimlerin adresi haline geldi. Bu makalede, boş zaman olgusunun kapitalist bir av sahası olarak düzenlenmesiyle, reel anlamında gözlenen değişimlere/aşınmalara temas edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: kapitalizm, boş zaman, boş zaman endüstrisi, püriten etik, hedonist etik